

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๓/๒๕๕๖

วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง การใช้อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาในการพิจารณาญัตติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา
จำนวน ๒๑ คณะ ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๕๕ วรรคสี่ หรือไม่

รองประธานรัฐสภา ผู้ทำหน้าที่แทนและรักษาราชการแทนประธานรัฐสภา ยื่นคำร้องต่อศาล
รัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ว่า

ข้อ ๑ นายการุณ ไสงาม สมาชิกวุฒิสภากับคณะ รวม ๓๑ คน ได้มีหนังสือเพื่อขอให้
ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับการใช้อำนาจ
หน้าที่ของวุฒิสภาในการพิจารณาญัตติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา จำนวน ๒๑ คณะ
ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสี่ และผลหรือ
มติของวุฒิสภาจากการประชุมดังกล่าวยอมรับบังคับไม่ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตามที่คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ทั้ง ๒๑ คณะ จะครบวาระ ๒ ปี ในวันที่ ๑๗
สิงหาคม ๒๕๕๖ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๗๕ ซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาครั้งที่
๒๘ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันอังคารที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ได้พิจารณาญัตติเรื่องขอให้ตั้ง
คณะกรรมการสามัญเพื่อสรรหาสมาชิกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับ
การประชุมวุฒิสภาฯ ข้อ ๗๖ (นายนิพนธ์ วิสิทธิ์ยุทธศาสตร์ เป็นผู้เสนอ) และมีมติตั้งกรรมการ
สามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่สรรหาสมาชิกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาที่ตั้งขึ้น
ตามมติของวุฒิสภาดังกล่าว ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ ได้ดำเนินกระบวนการ
สรรหาสมาชิกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา

ต่อมาในการประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๖
มีระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาเรื่องด่วนที่ ๔ เรื่อง ตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา จำนวน
๒๑ คณะ โดยที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาญัตติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามรายงาน
ของคณะกรรมการสามัญเพื่อสรรหาสมาชิกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ตามญัตติ

ที่นายนิพนธ์ วิเศษจุฑุทศาสตร์ เป็นผู้เสนอ ซึ่งในการพิจารณาผู้ตติงกล่าวในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสี่ ที่บัญญัติว่า ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติให้รัฐสภา ดำเนินการประชุมได้เฉพาะกรณีที่บัญญัติไว้ในหมวด ๒ หรือการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การอนุมัติพระราชกำหนด การให้ความเห็นชอบในการประกาศ สงคราม การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา การเลือกหรือการให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง การตั้งกระทู้ถาม และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เว้นแต่รัฐสภา จะมีมติให้พิจารณาเรื่องอื่นใดด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ ทั้งสองสภา

ดังนั้น การประชุมวุฒิสภาในผู้ตติงกล่าวจึงเป็นการประชุมที่มีชอบ ขัดต่อบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสี่ ทำให้ผลของการประชุมอันเป็นมติใดๆ ของการประชุมในเรื่องดังกล่าว มีชอบและมีอรรถบัญญัติด้วย

ข้อ ๒ ผู้ร้องในฐานะประธานรัฐสภาได้พิจารณาทั้งจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แล้วเห็นว่า เรื่องนี้ได้มีสมาชิกวุฒิสภา จำนวนถึง ๓๑ คน โต้แย้ง ประกอบกับเรื่องนี้ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ จนมีความเห็นแตกออกเป็น ๒ ฝ่าย ทั้งที่เห็นว่าสามารถทำได้ กับอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า การดำเนินการ ของวุฒิสภาเป็นการขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงทำให้มองได้ว่าเป็นกรณีที่เป็นปัญหา เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาแล้ว และเป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคล ในองค์กร ดังนั้น หากการได้มาซึ่งตัวบุคคลในองค์กรเป็นไปโดยมิชอบหรือมีข้อโต้แย้งหรือเป็นที่ เคลือบแคลง ย่อมส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลในองค์กรด้วย ดังนั้น ในฐานะ ประธาน รัฐสภาจึงเสนอเรื่องพร้อมความเห็นมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า

๑. การใช้อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาในการพิจารณาผู้ตติงตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา จำนวน ๒๑ คณะ ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสี่ หรือไม่

๒. หากการใช้อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ตามข้อ ๑ เป็นไปโดยมิชอบด้วยบทบัญญัติของสภา โดยรวมแล้ว ผลหรือมติของวุฒิสภาจากการประชุมดังกล่าว จะใช้บังคับได้หรือไม่

พิเคราะห์แล้ว ประธานรัฐสภายื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ จึงมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า คำร้องของประธานรัฐสภาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หรือไม่ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มิปัญหา

เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” ด้วยบทบัญญัติดังกล่าวศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องใดไว้วินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๖ ได้ จะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ๒ ประการ คือ

๑. มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

๒. ผู้ยื่นคือองค์กรที่มีปัญหานั้น หรือประธานรัฐสภา

พิจารณาแล้วเห็นว่า วุฒิสภาเป็นองค์กรที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ วุฒิสภาจึงเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เมื่อประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ประธานรัฐสภาจึงเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ได้ แต่การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้นอกจากจะเป็นการเสนอเรื่องโดยประธานรัฐสภาแล้วจะต้องเป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาเกิดขึ้น กรณีตามปัญหา เป็นเรื่องที่ประธานรัฐสภาได้รับคำร้องจากสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๓๑ คน ซึ่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับผลหรือมติของวุฒิสภาอันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์กรตามปกติ กล่าวคือ เป็นความเห็นของกลุ่มที่เป็นเสียงข้างน้อยในการลงมติ และกลุ่มดังกล่าวไม่ยอมรับมติของที่ประชุมจึงยื่นคำร้องต่อประธานรัฐสภา เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย จึงไม่ใช่กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา และไม่ใช่เรื่องที่วุฒิสภามีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตนว่าสามารถกระทำได้หรือไม่ เมื่อไม่ใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรจึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจวินิจฉัยได้

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงให้ยกคำร้อง

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ